Дан Вам поклања јутро земље и 150 других скупоцених награда

ПОШТАРИНА ПЛАЋЕНА У ГОТОВОМ

ПРИМЕРАК 1 ДИНАР

ДАН

ГОДИНА I — БРОЈ 181
Излази свакодневно сем понедеоника

НОВИ САД, четвртак, 26 децембра 1935
Уредништво и администрација: Булевар Краљице Марије бр. 9. Телефон 21-05, 21-06. — Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58-460 — Поштански фах број 178.

МЕСЕЧНА ПРЕТПЛАТА:
20 дин. за земљу, 50 за иностранство

На дан мира и радости међу људима

Абисински народ упућује посланицу целом цивилизованом свету

Лондон, 25 децембра. — Абисинско посланство у Лондону саопштава данас посланицу абисинског народа, упућену целом цивилизованом свету на дан највећег хришћанског празника. У посланици се каже:

— Обраћамо се правичним грађанима целога света и изјављујемо, да смо данас, на дан мира и радости међу људима, и противу своје воље принуђени да се боримо и убијамо своје ближње. Свет може наћи пута и начина, да обузда једну націју да не отима оно што је туђе. Зар се сви ви остали бојите једног јединог народа? Зар допуштате, да вас изиграва један једини човек?

Посланица се завршава овим речима:

„Ми се не бојимо даље борбе. Ми ћемо се и даље одлучно борити за одбрану своје независности".

Г. Гембеш о међународној ситуацији Мађарске

Будимпешта, 25 децембра. — *Претседник владе г. Гембеш написао је*

Г. Гембеш

уводни чланак у божићњем броју „Пешти Хирлапа" о међународној ситуацији Мађарске. У чланку се каже да се међународна ситуација Мађарске у току ове године знатно поправила, како у односима са суседима, тако и са осталим европским државама. Г. Гембеш закључује да је сада потребно да се све силе уложе за побољшање економских прилика Мађарске. Чланак се завршује оптимистичком прогнозом да Мађарска у идућој години може очекивати, сасвим извесно, и побољшање свог економског положаја.

■ ■ ■

Антијапанске демонстрације у Шангају

Лондон, 25 децембра. — *У Шангају су се поновиле демонстрације студената против Јапана. У сукобима демонстраната и органа међународне полиције погинула су три полицајца. Јапанска влада је уложила протестну ноту.*

На северном фронту борбе и даље трају

Лондон, 25 децембра. — Према последњим извештајима са абисинског бојишта на северном фронту се још увек воде жестоке борбе. Према извештајима дописника Рајтера Абисинци су имали нове успехе. Са абисинске стране у борбама учествује 100.000 војника. И Италијани и Абисинци имају велике губитке.

Немачка је спремна да закључи ваздухопловни пакт са Енглеском

Париз, 25 децембра. — Париски листови у својим божићним бројевима баве се политиком Немачке у вези са последњим догађајима. Извесни листови истичу, да је г. Хитлер обећао британском амбасадору у Берлину, да је Трећи Рајх спреман да закључи ваздухопловни пакт са Великом Британијом, који би био допуна британско-немачког поморског споразума.

Г. Пертинац сматра, да Немачка жели да одвоји Француску и Енглеску од Средње и Источне Европе.

Божићна посланица г. Бенеша

Праг, 25 децембра. — *Претседник Чехословачке Републике г. др. Едуард Бенеш упутио је данас, на први дан католичког Божића, посланицу чехословачком народу у којој се између осталог каже: „Избор, извршен толиком једнодушношћу Народног представништва, од великог је значаја како за унутрашњу, тако и за нашу спољну политику. Ја сам свестан своје улоге. Свестан сам да сам претседник свима грађанима, свима политичким странкама, свима сталежима и свима народностима Чехословачке."*

■ ■ ■

Енглеска добија одговор о указивању евентуалне војне помоћи

Лондон, 25 децембра. — *Енглеска штампа јавља да је влада добила одговор од Шпаније, Југославије и Грчке у вези са питањем о евентуалном указивању помоћи у случају британско-италијанског сукоба у Средоземном Мору. Листови са задовољством констатују да су владе ове три државе упутиле енглеској влади повољан одговор, обавезујући се да ће се придржавати свих обавеза које за њих проистичу из Пакта Друштва народа.*

■ ■ ■

Сирт Пол Буржеа

Париз, 25 децембра. — *Јутрос у 2.15 часова преминуо је Пол Бурже, чувени француски књижевник и најстарији члан француске Академије.*

*

Пол Бурже је рођен 2 септембра, 1852 године у Амијену. У млађем добу постао је већ одличан романсијер и књижевни критичар. Најчувенија су му дела романи: „Ученик", „Лажи", „Емигрант" итд.

Био је одликован Легијом части II реда.

■ ■ ■

Г. Иден ће примити стране претставнике после Божића

Лондон, 25 децембра. — *Пошто је јуче примио дужност г. Иден је одмах отпутовао у провинцију где ће провести божићне празнике. Тек после Божића примиће стране министре, акредитоване на двору Велике Британије.*

■ ■ ■

Амнестија за политичке осуђенике у Мађарској

Будимпешта, 25 децембра. — *Регент г. Хорти потписао је амнестију за политичке осуђенике и лица која су осуђена због штампарских кривица. Амнестија обухвата осуђенике који нису осуђени на више од пет година тамнице.*

Претседник републике г. др. Едуард Бенеш за изградњу чехословачке армаде

Праг, 25 децембра. — У петак пре подне је претседника републике г. др. Едварда Бенеша посетила делегација чехословачке оружане снаге, да му уручи поздрав чехословачке армаде. Претседник републике је делегацију примио у дворани за аудијенције на прашком Граду. Делегацију је водио министар народне одбране г. Махник, а чланови делегације су били: инспектор чехословачке војске генерал г. Сирови, начелник генералног штаба генерал г. Крејчи, начелник француске војне мисије генерал г. Фосе и земаљски команданти: генерал г. Војцеховски из Прага, генерал г. Кадлец из Бура, генерал г. Прхала из Кошице и генерал г. Вотруба из Братиславе. Делегацију је увео код претседника републике начелник његове војне канцеларије генерал Блаха.

Г. др. Бенеш

Министар г. Махник је претседнику републике претставио званично шефове чехословачке војске, који су му поднели први службени рапорт.

Претседник републике је пре свега изразио радост, што претставници чехословачке војске долазе одмах на почетку његове званичне функције. Даље је опширно споменуо свој рад на организацији чехословачке војске у светском рату. Та делатност је — рекао је — почела скоро истовремено са званичном политичком и пропагандистичком делатношћу. Јер спољна политика сваке државе се мора развијати у најужој сарадњи са армадом. Та сарадња нема, наравно, никаквих чападачких намера. Армада и спољна политика су само две компоненте сваке државне политике. Даље је претседник републике споменуо своју сарадњу са министарством народне одбране и са генералним штабом чехословачке војске од постанка чехословачке државе.

— Исто тако интимно желим да радим и даље — рекао је г. др. Бенеш — па и још интимније, јер ме сада до тога доводе моје дужности и уставна права. При том је претседник републике подвукао, да су односи између чехословачке спољне политике и чехословачке армаде били увек добри и да су везе између министарства иностраних дела и осталим највишим војним инстанцијама биле честе и редовне.

У току последње четири године у Чехословачкој је учињено за армаду заиста много и постигнуто је много, што се раније није могло постићи. Тај рад ћемо наставити, рекао је претседник републике и молим вас да ме помогнете. Са моје стране обећавам сваку помоћ.

Претседник републике је даље срдачним речима споменуо пријатељске односе, који владају између њега и претставника највиших чинова у чехословачкој армади.

Двадесет година заједничког рада на једном циљу — то се не заборавља! Времена су тешка, морамо се збити. Али армада мора остати као сложно тело над свима дневним политичким тешкоћама. А тај принцип ћемо одржати за сваку цену!

Министар народне одбране г. Махник се захвалио претседнику републике на његовим речима и за изражено поверење у успех будућег рада, да би се могла завршити изградња чехословачке армаде. После тога се развио разговор око разних стручних војних проблема.

—о—

Овакових 100 купона треба исећи и послати администрацији

Италија се бори за петролеум

Петролеумски рат у Албанији

Енглески и амерички капитали у борби са италијанским утицајем

Анкара, 24 децембра. — Џумхуриет доноси следећи извештај из Тиране:

„Последњих дана албански делегат при Друштву народа примио је претставнике великих енглеских и америчких трустова и у разговору са њима дао им је следећу изјаву: „Поставља се питање, да ли ће Италија моћи да набави потребан петролеум из Албаније у случају да буде стављена забрана на увоз петролеума у Италију. Стварно, петролеумски извори у Албанији су много важнији него што се у почетку претпостављало. Производња петролеума из ових извора може да изненади целу Европу. Бушења се врше на великом делу албанске територије. Већ су постављене велике спроводне цеви од Доволи-а до Драча. Италија је у скорој прошлости радила на томе да збаци са престола Ахмеда Зогу и да окупира ову малу планинску земљу. Пре неколико месеци италијанска флота је вршила демонстрације пред Драчем и поред албанских обала, исто онако, као што сада енглеска флота обилази италијанске обале. Међутим Италија сада полаже искључиву наду у Ахмеда Зогуа и Албанију, у албанске изворе петролеума.

Ове су изворе пре 4 године експлоатисали енглески капиталисти, из енглеског петролеумског друштва „Бритиш-Петрол", али сматрајући да су трошкови око експлоатације велики, ово је друштво пренело концесију на италијанске копиталисте. Једним случајем утврђено је да ће ови извори почети ускоро да избацују из земље велике млазове петролеума и да ће копиталисти почети да прибирају плодове уложеног капитала. Сада једини сопственик концесије за албански петролеум је италијанско друштво „Акциенде Ђенерале Италијане ди петролио". Ово је друштво понудило албанској влади кредит од 60 милиона франака, ако она помогне да се убрза рад око експлоатације петролеума.

У последње време виђају се у Тирани важне личности, људи Рокфелера, сопственика Стандард Ојла. Краљ Зогу има сваког дана неке мистериозне састанке са овим претставницима краља америчког петролеума. Када сврши разговоре са њима, код њега улазе делегати сер Хенри Детердинга, директора Шела.

Американци се старају да убеде краља Зогуа у потребу да се одмах предузму у великом стилу радови око експлоатације петролеума кога има, по тврђењу експерата у великим количинама. Енглези се опет труде да увере краља о противноме. Борба око петролеума је сада оштрија него икад. Судбина света, вероватно, зависи од тога, да ли ће се петролеум у Деволиу дати Италији или не. Непопустљивост Мусолинија последњих дана, може да буде донекле у вези са изворима петролеума у Албанији. Бављење Американаца и Енглеза у Тирани довољан је доказ о важности која се придаје албанском петролеуму.

Дневна кроника

У иностранству...

Анкара, 25 децембра. — *У Турској ће се отворити прва фабрика авиона.*

Париз, 25 децембра. — *Према последњим подацима француске банке први пут после шест недеља порасла је незнатно златна залиха.*

Њујорк, 25 децембра. — *У целим Сједињеним Државама нагло се шири епидемија спиналног запаљења мождане опне у кичми.*

Лондон, 25 децембра. — *Приходи од такса за пролаз бродова и путника кроз Суески Канал износили су 16 о. м. 1,400.000 франака према 740.000 истог дана у прошлој години.*

Будимпешта, 25 децембра. — *Мађарска влада ће затражити од Међународног олимпијског одбора да се Олимпијада у 1944 години одржи у Будимпешти.*

Букурешт, 25 децембра. — *Претставници румунске владе воде преговоре са Пољском да се избуши један канал који би везао Источно са Црним морем. Канал би био дуг преко 1900 километара, а делом би пролазио током река Висле, Прута и Дњестра.*

Берлин, 25 децембра. — *Бивши вођа немачких комуниста Телман биће изведен пред суд крајем јануара.*

Беч, 25 децембра. — *Због великих снежних сметова још увек постоје знатне тешкоће у саобраћају са Мађарском.*

Рим, 25 децембра. — *Према последњем попису Италија има 43,460.000 становника.*

Вашингтон, 25 децембра. — *Влада САД намерава да предложи САД-у сазив међународне валутне конференције.*

Париз, 25 децембра. — *Верује се да ће г. Ериа који је поднео оставку на положај шефа радикал-социјалне странке наследити г. Даладје.*

...и у нашој земљи

Универзитетска стража по угледу на исту установу на Оксфордском универзитету уводи се и на Београдском универзитету. Студенти ће бити униформисани, те ће бити под непосредном контролом Ректората и чуваће ред на Универзитету. Приликом гласања за увођење је гласало 50 професора, а против страже њих осморица на челу са г. др. Божом Марковићем. Ова одлука упућена је Министарству просвете на одобрење.

Новопостављено градско веће у Љубљани одржало је под претседништвом новог претседника општине г. Адлешића, своју прву седницу.

У Мостару, у околини Љубљане, освећена је на свечан начин, нова црква саграђена од дрвета.

[illegible]

Музичко друштво „Трепча" приређиће један концерт у корист подизања дома Витешког Краља Александра у Косовској Митровици.

Становници села Хисарџика, код Пријепоља, већ неколико дана и ноћи без престанка копају по околини тражећи закопане ћупове са златом. Неки људи нашли су наводно златан и сребрни новац, те сада сви сељаци и сељанке са великим узбуђењем трагају за златом.

Невесиње је добило грађанску школу у коју се уписао довољан број ученика.

Пред католички Божић сарајевска општина је помогла своју сиротињу са новчаном помоћи од 9.500 динара. Свака сиромашна породица добила је у новцу око 30 до 40 динара. Муслиманска сиротиња добиће за Бајрам 14.000 динара.

За последњих осам месеци Банска управа у Сарајеву издала је 260.110 динара на име социјалне помоћи.

Чехословачки посланик у Београду г. Вацлав Гирса отпутовао је у Праг, где ће провести божићне празнике.

У Сарајево су допутовали Министар саобраћаја г. др. Мехмед Спахо и бивши претседник владе г. др. Милан Стојкић.

После постављења Равнатељства ОУЗОР-а

Заменици чланова равнатељства гг. Ђура Мишић и Милан Суботин поднели су оставке

Постављење Равнатељства Окружног уреда за осигурање радника у Новом Саду, обзиром на измене личности, које су биле предложене од стране послодавачких и радничких организација, наишло је на извесно незадовољство у извесним новосадским привредним круговима.

Како сазнајемо привредни кругови се нарочито нису могли помирити са околношћу, да је била предложена једна листа, док је, међутим, потврђена друга, са сасвим различитим личностима од оних које су првобитно биле предложене. Као разлог овој измени наводе се и извесни углавном партиски утицаји, који су и довели до измена.

Као израз незадовољства привредних кругова, дошло је и до оставки двојице чланова заменика равнатељства.

Г. Ђура Мишић, индустријалац, поднео је већ пре неколико дана оставку, не слажући се са начином наименовања Равнатељства. Данас је међутим и г. Милан Суботин, фризер и претседник занатског отсека Новосадске коморе, поднео писмену оставку на положај заменика мотивишући је преоптерећеношћу у почасним положајима и немогућношћу, да све своје функције обавља онако како би сам желео.

—o—

Одлуке седнице правног одбора Сомборске општине

Сомбор, 25 децембра. — Под претседништвом г. Ђорђа Лалошевића, вршиоца дужности претседника општине, синоћ је одржана прва седница новоизабраног правног одбора. — Поред осталог на седници се расправљало и о питању лиферације угља за Закладну болницу Стевана Семзеа. Општина је у своје време расписала лицитацију за 11 новембар ове године, за лиферовање 18 вагона угља за потребе болнице. До одређеног рока стигле су понуде фирме Мриадић и друг из Брода, Николе Јоцића и сина из Београда, Сенћанског и врдничког рудника. Градско поглаварство је усвојило понуду Сенћанског рудника и одлучило да се угаљ има код њега поручити. Остале фирме су се жалиле против те одлуке тако да су више власти поништиле ту одлуку Градског поглаварства. Правни одбор је одлучио да се цела ствар изнесе пред Градско веће и да се распише нова лицитација са одређеним роком. С тим у вези расправљано је и о набавци угља за потребе општинске електричне централе.

В. д. претседника општине г. Лалошевић заказао је другу седницу Градског већа за петак, 27 о. м. у 2 часа после подне. На овој седници ће се, поред осталог, расправљати и о питању враћања на ранију дужност отпуштеног управника електричне централе г. Бранка Чудића. (Дан.)

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води значи: здравље

Неиспуњени захтеви 6.000 Југословена-римокатолика

Због упорног држања садашњег вођства римокатоличке црквене општине и жупника г. Фрање Швраке новосадски католици-Југословени неће ни у будућој управи црквене општине имати своје праве претставнике

Чланови акционог одбора римокатолика-Југословена исносе нам разлоге због којих није дошло до споразума

Као што је „Дан" јавио ових дана дошло је до преговора између претставника Југословена-римокатолика у Новом Саду и садашње управе римокатоличке црквене општине, да се на претстојеће изборе за римокатоличку црквену општину, који ће се одржати 29 о. м., изиђе са заједничком, споразумном листом, тако да у будућој управи римокатоличке црквене општине буду заступљени и римокатолици-Југословени, којих у Новом Саду има око 6000. У почетку преговора изгледало је, да ће се они завршити успешно. Међутим, због упорног држања садашње управе римокатоличке црквене општине и жупника г. Фрање Швраке преговори нису завршени са позитивним резултатом. Претставници садашње управе римокатоличке црквене општине, у којој се налазе искључиво римокатолици мађарске и немачке народности, и жупник г. Шврака пристали су да у будућу управу црквене општине уђу и четири римокатолика југословенске народности, али никако нису хтели да пристану да њих делегирају сами римокатолици Југословени, него су хтели да они сами изврше избор четворице будућих чланова управе из њихових редова. На ово, међутим, није могао да пристане акциони одбор римокатолика-Југословена, који је водио преговоре, тако да је дошло до дефинитивног разлаза. На овај начин, пошто у бирачким списковима од укупног броја од око 890 бирача засада има уписаних само нешто преко 90, ни приликом овогодишњих избора за римокатоличку црквену општину у Новом Саду римокатолици-Југословени неће моћи доћи до свог пуног изражаја.

У вези са преговорима и њиховим негативним резултатом претставници акционог одбора римокатолика-Југословена г. г. др. Игњат Павлас, адвокат, Јулије Крајачевић, трговац и Иван Шкрбелин, адвокат, који су водили преговоре са члановима садашње управе римокатоличке општине и жупником г. Свраком, упутили су нам ову заједничку изјаву:

— Југословенски католици из Новог Сада, поводом претстојећих избора за одбор црквене општине, стали су на становиште, да у национално држави имају права захтевати да њихови претставници буду заступљени у црквеном одбору, с обзиром на број Југословена католика, који износи у Новом Саду око 6000, и ако према садашњем бирачком списку има уписаних свега нешто преко 90 бирача од око 890.

Југословени католици сматрају да бирачки списак не одговара бројном стању католика уопште и Југословена католика, те су с обзиром на ту околност сматрали да би се засада избор црквених претставника могао извршити на споразумној основи.

Акционо одбор Југословена католика ступио је у везу са вођством католичке црквене општине у циљу постизавања споразума. Претставници црквеног одбора прихватили су за основу споразума, да у идућем црквеном одбору Југословени католици буду заступљени са четири члана. Ова основа је прихваћена и од Југословена католика, те су они на широј конференцији кандидовали ова четири лица са заменицима.

До споразума није дошло из разлога, што је садашње вођство католичке црквене општине стало на становиште, да Југословени католици не могу сами одређивати своје претставнике, него садашње вођство католичке црквене општине жели само да одреди четири лица, која ће претстављати у црквеном одбору Југословене католике.

Југословени католици овај и овакав споразум нису прихватили, јер стоје на становишту да садашње вођство црквене општине, које припада Мађарима и Немцима, нема права да одређује она лица, која ће бити претставници Југословена католика.

Југословени католици у току преговора нису нашли на потребно разумевање код жупника г. Швраке, јер је именовани одлучно стао на становиште садашњега вођства црквене општине.

Услед овакога поступања са стране жупника г. Швраке и вођства црквене општине, Југословени католици с обзиром на незнатан број бирача уведених у бирачком списку нису у могућности, да сада још изаберу своје претставнике.

На основу свега горњега Југословени католици установљавају:

1. да садашњи бирачки списак не одговара стварно бројној снази католика уопште, а нарочито Југословена католика; 2. да до споразума није дошло искључиво кривицом садашњега вођства црквене општине и жупника г. Швраке; 3. да су жупник г. Шврака и садашње вођство црквене општине својим напред наведеним поступцима онемогућили Југословенима католицима учествовање и сарадњу у одбору црквене општине; 4. да Југословени католици ни у ком случају не могу сматрати за своје претставнике она лица, која на претстојећим изборима буду изабрана у одбор црквене општине; 5. да жупник г. Шврака и садашње вођство црквене општине имају сносити искључиву одговорност за то, што до споразума није дошло.

Нови буџет Сомборске општине неће бити изгласан на време

Сомбор, 25 децембра. — Данас смо се обратили в. д. претседника општине г. Ђорђу Лалошевићу са неколико питања о актуелним градским комуналним проблемима. Одговарајући нам на наша питања г. Лалошевић нам је рекао да се још увек не види јасно стање у градској управи. Једна комисија, састављена из чланова градског већа, прегледаће сав рад градске општине па ће се тек тада моћи видети право стање општинске администрације.

На наше питање када ће се претресати предлог новог буџета г. Лалошевић је одговорио да он још увек није састављен, а неће се ни саставити пре него што одређена комисија не заврши преглед стања у градској администрацији. Према изјави г. Лалошевића предлог буџета који је за иду ћу годину предложила бивша општинска управа није реалан, те ће се он морати изменити. На овај начин буџет се неће моћи изгласати у Градском већу до 1 јануара, како то налаже Закон о Градским општинама, те ће се морати изгласати буџетске дванаестине уколико предлог новог буџета не би био одобрен до почетка наредне буџетске године т. ј. до 1 априла 1936 године.

У вези са проношењем разних вести о неким аферама у општини, које датирају још из ранијих година, г. Лалошевић нам је изјавио да засада у општини нису утврђене никакве неправилности пошто одређена комисија још није ни отпочела са прегледом пословања. Утврђено је само да је у општини вођена пракса, која датира још из времена режима пок. Веље Вукићевића, позајмљивања из општинских фондова. На тај начин из општинских фондова је утрошено за разне инвестиције и друго око 4 и по милиона динара, док потраживање града на име заосталог градског пореза износи око 8 и по милиона.

На крају г. Лалошевић нам је демантовао вести да је градска благајна приликом предаје дужности старе управе била празна. У тренутку предаје дужности старе управе у градској благајни било је готовине у износу од 217.492.45 динара, поред разних уложних књижица и других хартија од вредности. (Дан.)

ГРАТИС PHILIPS-radio

за време децембарске кампање даје својим будућим купцима

МОГУЋНОСТ

да дођу бесплатно до скупоценог апарата

ОБАВЕШТЕЊА:

усмено, писмено и телефоном даје и приказује апарате на пробу без обавезе на куп.

заступник PHILIPS SERVICE

Радојица М. Теофановић

Нови Сад, Краља Петра ул. 15. ТЕЛЕФОН 30-3

НАША РУБРИКА

Девица Марија као средство политичке агитације

Шибеничка „Трибуна" доноси:

„Зашто католички свештеници наглашују у својим проповедима, да је католички хрватски народ под посебном заштитом „Краљице Хрвата?" Зашто то деградирање Блажене Дјевице Марије, када њу Краљицом називају хришћани читавога света? Или је она, можда, мање Краљица Срба или Словенаца, него ли Хрвата? Зашто? Сме ли се Девица Марија употребљавати као сретство агитације за извесне политичко-племенске сврхе? Је ли, ваљда, и то у духу Еванђеља?

■ ■ ■

Мађарска школа у Темерину прославља своју 100-годишњицу

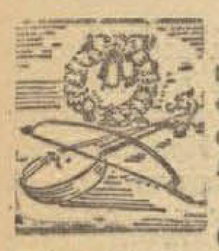

Мађарска основна школа у Темерину прославила је у недељу свој 100-годишњи јубилеј. Наравно, уз велике свечаности темеринских Мађара. Данас је Темерин по огромној већини мађарско село али никада то није био. Потребно је само потсетити се да се у том месту на самом домаку Новог Сада родио наш велики песник Лукијан Мушицки. Па, затим, да је некада у Темерину било 17 српских православних свештеника. Поред великог броја напредних Срба и Словака у Темерину је било мало Мађара. Међутим, данас су они у огромној већини. А за то, свакако има великих заслуга и основна школа, која је у недељу тако свечано прославила своју 100-годишњицу...

■ ■ ■

Сме ли се изазвати рат Европи?

Аксион Франсез, доноси чланак Леона Додеа, који каже:

Петролејске санкције опет су на видику. А оне значе рат. Нека Енглези раде шта хоће. Али, 17 година после страшног светског крвопролића, Французи се неће дати увући у братоубилачко клање. Ако се авет рата испрси пред нашим суграђанима, доћи ће до револуције.

Поводом сличних страховања, Пјер Броселет примећује у Ла Републик:

И у најгорем случају, и када би Италија заиста помишљала да нападне Енглеску, потпуно је искључено да би се она усудила да зарати против свих држава чланица Друштва Народа. Ако Мусолини увиди да би нападајући Енглеску изазвао цео свет против себе, он никада неће предузети своје познате „очајничке кораке". Према томе, ако целокупно Друштво Народа изјави одлучно, да ће свима погодним сретствима бранити примену санкција, рата неће бити.

■ ■ ■

ЖИВОТ НАШИХ ЉУДИ И КРАЈЕВА

Извршена је подела банатске општине Павлово

Уредбу о разгруписавању општине Павлово, у срезу великобечкеречком, донео је Министар унутрашњих послова г. др. Антон Корошец. Према тој уредби досадашња општина Павлово се разгруписава, те се од ње образују две нове општине и то: 1. Општина Павлово са седиштем у Павлову, коју сачињава село Павлово и 2. Општина Стајићево, са седиштем у Стајићеву, коју сачињава насеље Стајићево.

Указом Краљевских Намесника премештена је учитељица Ангелина Г. Михајловић из Голубинаца, у срезу старопазоваčком, за учитељицу седме положајне групе у Платичево, у срезу румском.

На предлог г. Министра просвете премештена је из Оџака Станка П. Јовашевић учитељица Народне школе, за учитељицу седме положајне групе Народне школе у Чачак; исто тако по молби је премештен и учитељ основне школе у Оџацима на раду у грађанској школи у Оџацима г. Тодор Јовашевић за учитеља седме положајне групе државне народне школе у Чачку.

Одлуком г. Бана премештена је, по потреби службе, Зорка Степанчић сестра-нудиља, чиновнички приправник Дома народног здравља у Сомбору у Здравствену станицу у Јамени.

Из Панчева је премештен, по потреби службе одлуком г. Бана г. Михајло Маловић управно-канцелариски чиновник осме групе код Среског начелства, у Среско начелство у Алибунар.

Стопедесет година прошло је откако су се Словаци населили у Бајшу. Бајша спада међу она словачка села у којима је мађаризација за време и непосредно после рата постигла највеће успехе тако да је национални карактер бајшанских Словака био већ у великој опасности. Само ослобођењу може се захвалити што Словаци нису још потпуно помађарени. Али, ни данас нису они ван опасности. Сада њихов национални карактер највише угрожавају мешовити бракови са католичким Мађарима, исељеништво и систем једнога детета. Њихово бројно стање за последњих неколико деценија није никако напредовало. Њихов број године 1785 чинио је 590 душа, а године 1850 1245 душа. Али и ове године њихов број је само 1252 душа. У Бајши има словачка школа са два учитеља и 71 ученика и то је једина нада да ће омладина сачувати свој словачки национални карактер.

Сомборски Шах-клуб одржао је под претседништвом г. Николе Коњовића, седницу. Г. Коњовић је саопштио вест о смрти претседника Београдског шаховског клуба Миодрага Кондића, па је одлучено, да се главна скупштина клуба одржи друге недеље, фебруара идуће године. После скупштине ће се приредити брзопотезни турнир. Главни годишњи турнир отпочеће 17 јануара.

Претседник сенћанске општине г. Сава Вујић издао је наређење, да се за време зиме ради само од 8—14 часова, како би се на тај начин постигла уштеда на огреву и осветљењу.

Радио-монтер Андрија Халас из Петровграда монтирао је антену на једној кући у очи кат. Божића. На крову је било снега, на ком је младић оклизнуо и пао с крова тако несретно, да су га тешко испребијаног пренели у болницу. Стање младог монтера је врло озбиљно.

Словачка беседа биће играна на Свесловенском балу који се приређује 9 јануара 1936 године у Суботици. Словачку беседу играће чланови Соколског друштва из Бачког Петровца, који су ову беседу са великим успехом играли и на Фестивалу словачких игара у Љубљани прошле године.

Ратарско соколско друштво Петровград II показује у последње време изванредну активност. У овом младом друштву показује се лепо настојање да се подигне на висину великих соколских јединица. Под управом симпатичног претседника г. Милоша Николића адвоката, који је душа овог друштво, млади ратари и ратарске девојке делају на свим пољима лепе уметности. Данас се већ нарочито истичу позоришна и музичка секција, а нарочито ова последња, коју води учитељ г. Кнежевић. Синоћ је друштво приредило свечану академију у своме дому са полагањем заклетве новог чланства. Положио је заклетву велики број нових чланова из редова ратара. Са нарочитом симпатијом примљена је појава команданта места пуковника г. Реље Брабека, који је такође са овом омладином полагао заклетву. Претседник друштва г. Николић нарочито је са захвалношћу подвукао гест пуковника г. Брабека, који својом сарадњом обећаје снажну помоћ овом младом соколском друштву. — Укупно 16 тачака програма изведено је беспрекорно. Дом је био претрпан гледаоцима, већином ратара.

Код сомборског Окружног суда одговарао је Димитрије Хајдук, старац од 66 година из Руског Крстура, због покушаја насиља над једном 15-годишњом девојком. Суд га је, обзиром на старост, осудио на 15 дана строгог затвора.

У Суботици се чине припреме за велики свесловенски бал, који ће се одржати 9 јануара, а који приређује добротворна задруга Српкиња. 12 јануара пак приређује добротворно женско друштво Буњевки своју уобичајену игранку.

За покушај убиства судио је сомборски Окружни суд цигану Александру Михајловићу из Брањине. Он је у одбрани свога брата ударио секиром по глави Николу Клаузенбергера тако снажно, да је овај добио потрес мозга. Осуђен је на шест месеци строгог затвора.

У Руми се диже Дечји дом за шваписку децу на задружној основи. Одржана је седница, на којој је поднет извештај, да је убележено 876 удела по 100 динара. Према извештају у изгледу је, да ће свота прећи 100.000 динара.

У градској општини у Сомбору радно време траје од 8—12 пре подне и од 3—6 после подне. Странке се примају само пре подне.

Руски емигранти у Белој Цркви имају већ неколико година своју позоришну дилетантску дружину, а сада је у оснивању још једна, која је ставила себи у задатак да приказује само модерну драму из руске и из светске књижевности.

Скела која превози на Дунаву између Илока и Паланке издаје се под најам. 5 јануара ће се одржати код Капетаније речног пристаништа у Новом Саду, друга лицитација; исклична цена је 100.000 динара.

На веома препреден начин ушли су непознати лопови у стан професора г. Мирка Драгутиновића у Петровграду, одневши му из стана одело и разне ствари у вредности од 5000 динара, као и неке драгоцености. Полиција је ушла у траг овим љубитељима накита и одела.

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

За директну телефонску линију Нови Сад—Загреб

У Трговинско-индустриској и занатској комори проучава се сада могућност отварања директне телефонске линије између Новог Сада и Загреба. Према калкулацији Коморе постављање ове директне телефонске везе стајало би око 1.600.000 динара, а линија би се исплатила у року од највише три године. Сада се очекују технички подаци од стране стручњака. Када они буду достављени Комори, биће израђена претставка, која ће се упутити надлежном Министарству. У претставци ће се нарочито истаћи, на основу тачних података, рентабилност ове линије и потреба њеног што скоријег увођења.

Питање продужења рока учења за привредникове питомце

Иницијативом Трговинско-индустриске и занатске коморе у Новом Саду, коју су прихватиле и остале Коморе, учињен је предлог, да се за Привредникове питомце повећа рок учења у трговачким радњама са две на четири године, обзиром да они већ од 12 година ступају на трговачко усавршавање.

У ТРИ РЕДА...

Од 1 јануара 1936 године ступа на снагу нова тарифа за превоз робе између Чехословачке и наших поморских лука.

*

Г. Министар финансија изменио је Правилник о регулисању промета девизама и валутама.

*

Извоз вина из Вршца ове године је страховито подбацио. У октобру је извезено 399.395 литара, а у новембру 296.260. Овако осетан пад у извозу вина, који у овој години достиже једва половину из ранијих година, настао је као последица општег застоја у продаји вина у целој земљи.

*

У Бугарској су пале цене дувана за око 10%.

У Далмацији и Црној Гори дуван се откупљује по просечној цени од 12 динара по кг.

*

450 текстилних предузећа раде данас код нас. Њихова укупна годишња производња достиже вредност од око 5 милијарди динара.

*

У Борском руднику произведено је за првих 11 месеци ове године 35.725 тона бакра према 39.890 у истом периоду прошле године.

*

Банска управа Савске бановине донела је нови димничарски правилник и ценовник за вршење димничарске службе. Досада је десетак димничара само у Загребу убрало годишње око 5 милиона динара, што је изазвало велико негодовање кућевласника, пошто су и димничарске пристојбе изазвале скупоћу станова.

*

Сједињене америчке државе су у току овог лета почеле опет да извозе сојy. Скоро цео извоз (од преко 1 милион бушела) купила је Немачка.

*

У последњој недељи месеца новембра приходи Суецког канала изнели су 18,720.000 франака, према 18,340.000 у истој недељи прошле године.

НОВОСАДСКА ПИЈАЦА

Пар ћурана продавао се за католички Божић по 120-150 дин., док се прасе од 7-8 кгр. могло добити за 70 динара

Данас су новосадске пијаце због католичког Божића потпуно опустиле. Међутим, од недеље па па овамо сва тржишта била су веома жива а промет изванредно велики. Цене су се, углавном, кретале овако:

Прасићи (до 7—8 кгр.) по 60—75 дин. комад, ћурани 120—150 дин. пар, гуске 60—80 пар, патке 30—45, живина 25—35 дин. пар. Риба (крупни шарани) 8—12 дин., јелке 15—70 дин. комад, зелен 1.50 пушле, купус за сарму (проколе) 6 дин. главица, сир 8—10 дин., млеко 1.50 дин. литар, јаја 1 комад 1 динар, бели пасуљ (пребранац) 5 дин. литар, масло 242—28 дин кгр., мед 12 дин. кгр., ораси 5 динара.

Месо се у продавницама продавало по овим ценама: Говедина 4—6, прасетина 12—14, телетина 12—14, свињско 8—10, овчије 4—6, маст 12, кобасице 10 динара.

Рачуна се да је за Светог Николу и католички Божић продато око 500 комада прасића и око 100 комада дебелих свиња приватним лицима. Ако се томе дода да су новосадски месари купили бар двапута већи број и прасића и дебелих свиња, онда се може рећи да је промет последњих дана био изванредан. Претпоставља се да ће за православни Божић цене нешто опасти, пошто ће се на пијаце изнети знатно већа количина а тражња неће бити јача због тога што су многе куће заклале дебеле свиње те располажу и са довољно меса а такође и масти.

Сензација недеље су невероватно високе цене ћуранима за које се тражило од 120 до 150 динара по пару, који тежи око 10—12 килограма. Зато је риба доста јевтина а такође и живина.

Као што се види Новосађани се добро спремају за божићне празнике.

—o—

66 кандидата полагаће болничарски испит на течају Црвеног крста у Петровграду

Петровград, 24 децембра. — У недељу, 29 о. м., обавиће се на свечан начин испити добровољних болничара и болничарки са тромесечног болничког течаја, који је приредио срески одбор Црвеног крста. Испити ће се обавити у Официрском дому у 8 часова пре подне. Течај је похађало 66 кандидата. Шеф течаја био је лекар г. др. Димитрије Крстић, а добровољно су суделовала у течају 24 лекара. (Дан)

—o—

Осуђен радник из Темерина

Стеван Морвији, радник из Темерина, отварао је дуплим кључем у Темерину, 1933 године, магазин са храном Карла Хирша. Он је из магазина однео 20 метери кукуруза. Због тога је данас изведен пред суд. Морвији признаје крађу и правда се бедом у коју су упали он и његова породица. Суд је, после завршеног доказног поступка, донео пресуду, којом га је осудио на 5 месеци затвора.

—o—

Афера у рачуноводству Суботичке општине

Судски стручњаци су утврдили да за последњих шест година није вршена никаква контрола над радом ухапшених чиновника градског рачуноводства

Суботица, 25 децембра. — У октобру ове године извршио је бански инспектор Дунавске бановине г. Теодоровић истрагу у Суботичкој општини. Стављање у истражни затвор градског рачунског официјала, Ремије Марцикића и градског манипуланта Александра Копиловића, по завршеној истрази изазвало је у Субоици огромну сензацију тим пре, што су проневере извршене у градском рачуноводству.

За преглед књига и пословања у градском рачуноводству одређено је истражни судија Окружног суда г. Страхиња Суботић, судске стручњаке, вишег банковног чиновника г. Вик тора Прохаску, који је као стручњак за комунални финансије до сада изнео више интересантних стручних чланака о тешким општинским финансијама, и инспектора Државних железница г. Димитрију Делијанића.

Шта су утврдили судски стручњаци

Јуче после шестонедељног интензивног рада поднели су судски стручњаци свој извештај о пословању у градском рачуноводству за време од 1928 године до краја октобра ове године. Извештај обухвата 75 машином писаних страница. У њему су стручњаци изнели, у главним цртама, одредбе градског организаторног правилника, сравнили га са провереним пословањем у градском рачуноводству за минулих 6 година и у првом реду установили, да по расподели рада и контролне службе за личне издатке није био одређен за цело време никакав контролни орган, иако ови издаци премашају годишње 15 милиона динара или преко 60% свих годишњих општинских прихода. — Стручњаци су утврдили, да је оптуженом Ремији Марцикићу био додељен ресор личних издатака за време од половине јула 1928 до половине 1932 године и од 1 јануара 1934 до 30 јуна 1935 године у којем је међувремену оптужени Марцикић ликвидирао личне принадлежности у износу од 70 милиона динара. Стручњаци су утврдили да је оптужени Марцикић ликвидирао признанице на принадлежности и у међувремену од половине 1932 до краја 1933 године и да је градски главни благајник исплаћивао и такве признанице, мада оптужени Марцикић у том међувремену није уопште био овлаштен за ликвидирање личних принадлежности. — Стручњаци из тога закључују, да поред слабе контроле над личним издацима није постајао ни потребан надзор над расподелом рада.

У погледу вођења књига утврдили су судски стручњаци, да у главним књигама принадлежности има знатан број незакључених или само оловком закључених рачуна, да су поједине укњижене своте прецртане, исправљене и радиране, да су прописи принадлежности књижени делимично или уопште нису књижени, у кратко, да књиговодство није у складу са уредним и прегледним вођењем књига.

Међу новчаним документима недостаје известан број исплаћених признаница али има и таквих, из којих се види, да су по исплати измењене са новим па и фалсификованим признаницама и то у циљу, да се прикрију извршене проневере, што је доказ, да се при руковању са новчаним документима није посветила потребна пажња и опрезност.

Како су исплаћиване чиновничке аконтације

Интересантан је и овај део извештаја, у којем стручњаци износе, како су појединим градским чиновницима у минулим годинама исплаћени предујмови у мањим и већим свотама за разне набавке, путне трошкове итд, и да ове исплаћене своте још да данас нису оправдане, што се потпуно противи § 296 градског организаторног правилника и чл. 131 Закона о државном рачуноводству, на основу којих прописа се овако исплаћене своте имају правдати у року од 30 дана или најкасније до краја оне буџетске године, у којој је извршена исплата. Сума ових исплата превазилази неколико стотина хиљада динара, а стручњаци су у свом извештају изнели само веће исплаћене своте. Вероватно да ће овај налаз дати повода надзорним властима, да дубље завире у општинско пословање минулих година. Значајно је, да је и Главна контрола пригодом прегледа завршних рачуна за 1929 и 1930 год. ставила нарочиту примедбу на овакве исплате и да општинско преставништво до данас није поступило по примедбама Главне контроле.

Проневере и малверзације Марцикића

У погледу проневера и малверзација, које је оптужени Ремија Марцикић извршио у градском рачуноводству, утврдили су судски стручњаци, да је он вршио фалсификате у благајничким дневницима, да је фалсификовао одлуке градског преставништва, да је у главним књигама принадлежности књижио фалсификоване и фиктивне одлуке градског преставништва и на основу тако укњижених фалсификованих и фиктивних одлука неправилно ликвидирао признанице, исте делимично и фалсификовао и исплаћене своте вероватно, делио са својим ортацима, што ће се још проверити путем сведока, које истражни судија г. Страхиња Суботић интензивно саслушава већ неколико недеља.

По досадашњим опажањима изгледа, да је оптуженом Марцикићу био главни ортак оптужени градски манипулант Александар Копиловић, на чије признанице су исплаћене своте, које му уопште не припадају.

У пословању купалишне управе Палић, у коју је оптужени Ремија Марцикић био делегиран као контролни орган од стране градског рачуноводства, извршене су исто тако извесне злоупотребе, које се састоје у томе, што су у благајничком дневнику укњижене извесне своте као исплаћене, док подносиоци рачуна поричу да су примили исплаћене своте.

При свем том истичу судски стручњаци, да се само пуком случају може приписати, да општинска каса није оштећена већим свотама обзиром на потпун недостатак потребне контроле и на начин, на који је оптужени Ремија Марцикић могао да пуних 6 година несметано и систематски врши проневере и злоупотребе, које су изнели судски стручњаци у свом извештају.

Судски стручњаци утврдили су у свему 75 дела, од којих се некоја могу коначно проверити преслушањем оних сведока, које су они навели у њиховом извештају.

Извештај судских стручњака учинио је у суботичкој јавности разумљиву сензацију, јер је то први извештај, који у пуној светлости открива општинско пословање а нарочито поновне пропусте у општинској контролној служби, ради којих је општинска каса последњих година разним проневерама оштећена милионским свотама.

Истрага ће трајати још неколико недеља

Иако ће извештај судских стручњака у знатној мери олакшати рад истражног судије г. Суботића, вероватно је да ће, обзиром на огроман материјал, кривична истрага потрајати још неколико недеља, после чега ће истражни судија предати цео кривични предмет Државном тужиоштву које је одредило кривични поступак против оптужених Ремије Марцикића и Александра Копиловића ради злочина по § 397 К. з. (Дан.)

Нова управа Народног универзитета у Петровграду

Петровград, 24 децембра. — Под претседништвом главног градског физика г. др. Војислава Исаковића, Народни универзитет у Петровграду одржао је јуче редовну годишњу скупштину, у великој сали трговачке академије. Решено је да Народни универзитет настави са радом, који је још пре дужег времена обамро. Пошто су примљени сви поднети извештаји, изабрана је нова управа, у коју су ушли гг. др. Војислав Исаковић, Бранко Живановић, градски школски надзорник, Жива Коларов, професор трговачке академије, Аница Жупански, Јелена Бећаревић, професор гимназије, Јосиф Локас, управитељ грађанске школе, др. Зоран Каменковић, шеф хируршког одељења бановинске б[illegible] др. Павле Зупковић, ало[illegible] Васиљев, професор ги[illegible] Цуцић, Богдан Нед[illegible] Адамовић и Стеван [illegible] адзорни одбор ушли су [illegible] Јанковић, Александар Станојловић и Милан Стејић.

ЧИТАОЦИ ИМАЈУ РЕЧ

„Нови Сад — туђи гад"

Од једног угледног војвођанског јавног радника примили смо ове редове:

На стоједанаестој страни Календара Ошишаног јежа за годину 1936 машта несумњиво једног од малог броја слабих сарадника није могла да се у вези са Новим Садом сети ничега лепшег ни карактеристичнијег, него да констатује са много љубави и братске нежности, паравно: како је Нови Сад — туђи гад. А баш зато што је та дивна мудрост написана у Београду, престоници Југославије, и што је штампана у Календару једнога од најчитанијих листова у земљи, ми сматрамо за своју дужност, да на овај беспримерен испад одговоримо, колико ради обавештења наше јавности. Нећемо писати јеремијаде о жалосном факту, да ми још увек имамо и оваквих новинара, иако сматрамо да је то и те како озбиљна, а тужна и актуелна тема; ограничићемо се само на две једноставне и, признаћемо, горке констатације.

Шта се, пре свега, хтело тиме када се рекло да је Нови Сад само туђи гад и ништа више? Очевидно, само једно: писац је хтео да каже како је Нови Сад анационалан, па као такав њему ружан, па ваљда, чак, и излишан; Нови Сад је, мисли учени шаљивац, и мађарски, и немачки, и јеврејски, и буди бог с нама још какав не, само није српски и југословенски. Нови Сад је за њега нешто врло ружно, и врло прљаво, и врло измешано; а када је тако измешано, и прљаво, и ружно, не може бити наше; јер, Боже мој, ми смо сви и лепи, и добро опрани, и расно чисти. Учени тај новинар је, као што видите, националиста, чак патриота, и из таквих разлога је забринут јрном судбином Новога Сада.

Зар, одиста, мисли да је Нови Сад у толикој мери излишан нашем народу, да се може једноставно одбацити као ником потребни туђи гад?

Неколико година пред смрт у свом постхумном делу Јован Цвијић је писао:

„Целокупно становништво (Војводине) одликује се жарким родољубљем Ни најмање сумње не може бити о националном идеалу који одушевљава Србе ових крајева. Код њих су, као и свуда међу Србима, врло јака историска предања: још се певају епске песме балканског порекла, нарочито у Срему. У овим је крајевима Вук Караџић чуо и забележио многе од најбољих народних песама, нарочито лирских... Образовани људи из ових крајева су у маси притекли у помоћ Србији после њена ослобођења. Од најпознатијих ћу поменути философа Обрадовића, лингвисту Даничића, песнике Јакшића и Змаја Јована Јовановића и начелника штаба српске војске за време ратова 1912—1915 војводу Путника".

(Балканско Полуострво, књига друга, стр. 248).

Ако, дакле, мали сарадник Ошишаног јежа сумња у патриотизам Срба-Новосађана, он нека покуша оспорити, поред онога што су писали стотине других писаца, само оно што је писао Јован Цвијић. Ми лично не мислимо убеђивати сарадника Ошишаног јежа у патриотизам овдашњих Срба; они су кроз 250 последњих година умели сачувати своју националну свест и без стармалих брига и кратке памети малог сарадника Ошишаног јежа.

Али, рећи ћемо и другу једну ствар сараднику Ошишаног јежа. Није он први који овако говори о Новом Саду. И један од Аустрије плаћени новинар је пре неких 60 година писао да је Нови Сад — српски смрад. И баш зато што је тако говорио један плаћеник, тако није смео говорити сарадник Ошишаног јежа.

А. В. С.

СПОРТ

ЗА БОЖИЋНИ ПЕХАР ННП-а

Да ли ће се Нак реванширати Радничком за пораз у првенству?

Утакмица се игра на игралишту „Карађорђе", судија г. Јован Пајовић

На други дан католичког Божића сусреће се Нак и Раднички као други пар у борбама за Божићни пехар Ннп-а.

Плавима се у четвртак пружа прилика да се реванширају Радничком за свој последњи пораз у првенству. Као што је познато, Раднички је успео да у првенственој утакмици победи Нак-а са резултатом 2:1. Због тога је скоро сигурно да ће Нак искористити ову прилику, да бар у пехарној утакмици однесе победу и рехабилитује се за све неуспехе у првенственим борбама.

Раднички, с обзиром да се налази у својој пуној форми, никако неће дозволити, да ову утакмицу изгуби. Млади играчи, са којима данас Раднички располаже, пуни су борбености и амбиције, што ће вероватно и на овој утакмици у пуној мери испољити. Победника не би могли предвидети, јер оба противника улазе у борбу са подједнаким изгледима на успех.

Утакмица се игра на игралишту „Карађорђе", судија г. Јован Пајовић. Почетак је у 2.15 часова.

Предигра: Славија—Трговачки

И предигра ће такође донети живу и интересантну борбу старих ривала Славије и Трговачког. Оба противника дугују много један другом још из првенственог такмичења, те ће запети свим силама, да извојују победу и пласирају се у даљим борбама. Почетак у 12.30 часова.

Службене вести

Новосадског ногометног потсавеза

На синоћној седници потсавезних одбора, донета су следећа решења:

ПОСЛОВНИ ОДБОР

1. Верифицирају се с правом наступа од 27 марта, односно 27 јуна 1936:

За с. к. „Карађорђе", Нови Сад: Милан Бугарски а с. к. Војводина се позива да достави исказницу.

За Н. с. к. Нови Сад: Стеван Мојсс, а Макаби да извести дан последњег наступа.

КАЗНЕНИ ОДБОР

1. Суспендују се од даљег играња Јосип Барон и Јосип Кастл, играчи ЈСК-а, Бачка Паланка.

2. Суспендује се од даљег играња Живко Дотлић, играч Истре и позива на саслушање за 2 јануар у 6 и по часова увече:

СУДИСКИ ОДБОР

1. Оправдава се изостанак са пленарног састанка г. Стевану Мангу, сав. судији.

2. Уважава се оставка на положај члана у Судиском одбору г. Богдану Самарџији, привр. сав. судији.

3. Према решењу Годишње скупштине Јнс-а примају се у редове судија следећа гг. судије са стањем на дан 13 марта 1935: Радмило Живановић, Евген Дошшински, Стеван Гал, Рудолф Реш, Оскар Вајнберг, Небојша Каназир, Михајло Милновић, Бранко Дамјановић, сви из Новог Сада и Владислав Есеш из Бечића.

4. За божићне пехарне утакмице одређују се следеће судије, гг.:

1. јануара: Жск—Истра г Стеван Гал; Пак—Нак г. Никола Поповић, Вата;

5 јануара: победници од 25 и 26 децембра г. Михајло Милновић; Војводина—ПАК г. Лука Дотлић;

7 јануара: победници од 29 децембра и 1 јануара г. Евген Дошшински; Макаби—Нак г. Јосип Панчић.

8 јануара: Војводина—Раднички г Стеван Манг.

У Бачкој Паланци: 5 јануара: Пск Слога г. Светозар Петровић

УПРАВА

У три реда

Спортске вести са свих страна

Јапанска Соња Хени, Једеуко Инада, ученица из Токиа, има највише шанса да успех од свих јапанских олимписких кандидаткиња за уметничко клизање. Ова је приликом јапанских утакмица у уметничком клизању постигла сјајне резултате и учествоваће на утакмицама у Гармиш-Партенкирхену. Јапанци је зову својом Соњом Хени.

Божић ће мађарски клубови провести у иностранству. Ференцварош игра данас у Женеви са Серветом. Хунгарија у Лустенау, Ујпешт у Атини против Олимпијакоса, Кишпешт у Француској, Шорокшар у Престу. У четвртак, на други дан Божића, Хунгарија игра у Базелу, Ујпешт у Атини против комбинованих тимова атинских клубова.

Лу Бруијард, амерички претендент на прво место у средњој категорији, тукао је белгиског шампиона у боксу Густава Рота.

На својој годишњој скупштини чланови с. к. Баната у Панчеву изабрали су директоријум од три лица који ће водити клуб. У тај директоријум ушли гг. Алкалај, Букуран и Чолаковић.

Примо Карнера је стигао у Ђеновуг где је италијанским новинарима изјавио да намерава да ступи у добровољце и као добровољац прилог држави даје све своје златне и сребрне медаље, пехаре и друге спортске трофеје заслужене у току досадашње спортске каријере.

—o—

Одложена годишња скупштина Ск Војводине

Годишња скупштина С. к. Војводине, која је била одређена за недељу 29 о. м., морала је бити одложена за месец април идуће године. Одлагање скупштине дошло је због извесних непредвиђених тешкоћа.

Хумор

— Каква је то велика галама на улици?

— Један аутомобил је хтео да сазије у једну споредну улицу.

— Па зар од тога таква бука?

— Да, јер наиме, та споредна улица уопште и не постоји...

*

Два просјака стижу у једно село. Један од њих закуца на врата старога трговца Кона, молећи милостињу. При повратку, пита га друг шта је добио.

— Избацио ме је, вели овај.

— И ти си се дао избацити од тог старкеље? Та тај је већ једном ногом у гробу.

— Може бити. Али, другом ногом још одлично уме да исцака напоље.

*

— Душко, знаш ли ми навести један пример где деца испаштају грехе својих родитеља? пита учитељ.

— Знам. Када ми ђаци дамо да нам родитељи начине писмене задатке.

*

Јуче ми је један сликар рекао да имам врло маркантно лице.

— Шта значи то?

— Појма немам. За сваки случај сам га ошамарио.

*

Перицина мати одгаја живину. Ономад је лисица пограбила једну кокошку, која је била прелетела ограду живинарника, те се приближила шуми.

— Ето, видиш, Перице — вели мати — лисица је појела кокошку зато што кокошка није била добра и послушна.

— А је ли, мати, да је кокошка била послушна, онда би је ми поели?

*

Учитељ објашњава деци да мачка и у помрчини види, што човек не може.

— Молим, господине, јавља се мали Морис, понекад и човек види у помрчини.

— Где и када?

— Па у биоскопу.

*

— Шта ради твој чика Рада?

— Чика Рада? Па он је већ давно умро.

— Тако? Зато ја њега тако ретко видјам...

*

Учитељ пита малог Мориса:

— Дакле, Мориц, знаш ли нам рећи како се умножава цвеће?

— Специјално за цвеће не знам, али Мориц.

*

Она: Човек за којег бих ја пошла морао би бити храбар, леп, паметан, издашан, а што је главно — не уображен.

Он (усхићено): Боже, — како се то све слаже са мном! Сушта моја прилика!

*

Хотелски гост, изјутра, зове газду:

— Шта то значи, молим вас? Синоћ сам ставио пред врата своје блатњаве ципеле, а сад их ево налазим онако како сам их и оставио?

— Тачно, господине. У мојем хотелу станују само поштени људи.

*

— Просто не разумем шта тај Ђура ради са својим новцем. Ономад није имао новаца, — данас, ето, опет нема ни паре!

— Је ли хтео да те пумпа?

— Не, него ја њега.

СТЕНОТИПИСКИЊУ

перфектну у стенографији и на писаћој машини, по могућности још перфектну и у немачком језику **тражи** веће индустријско подузеће у провинцији. Плата дин. 1.800·— до дин. 2.800·— према способностима. Понуде са ознаком квалификција и досадашњег запослења слати на **Публицитас** д. д. **Загреб**, Илица 9. под „стенотипискиња"

ЈОРГАНИ

мадраци, отомани, модерних каучеви најбољи и најјефтинији су код

Крамер Мартина

тапетара - органиције, Јеврејска ул. 12.

ШОМАН Саборни прилаз 5. (рибља пијаца)

Камен, креч, цемент, каломит.

Новоотворена радња за бициклове и шиваће машине Вајдл Фридрих Трг Краљевић Марка 10, Нови Сад.

НАЈЛЕПШИ БОЖИЋНИ ПОКЛОНИ

су

ташне за даме, несесери кофери, новчаници и т. д.

из продавнице

МЕРКУР

Нови Сад, Трг Ослобођења 6

Три пара ципела, мушких или женских

поклања учесницима конкурса

Astra

ЗАГРЕБАЧКА ТВОРНИЦА ЦИПЕЛА Д. Д.

Филијала Нови Сад, Краља Петра улица

Један боа са свилом постављен од природне лисице

поклања учесницима конкурса

РЕКС ДЕСИДЕР

стручно образован крзнар

Нови Сад, Краља Петра 7, у дворишту

ВОЈВОЂАНСКА ЛИВНИЦА Д. Д.

НОВИ САД

поклања учесницима конкурса „Дана" ову фуруну

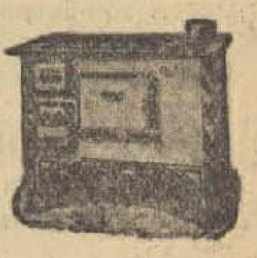

Ове скупоцене награде можете добити ако учествујете у конкурсу Дана:

1патент штедњак, систем инж. Визјак

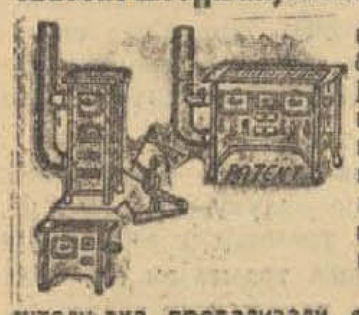

величина рама 83/52, са хигијенским енглеско цинкованим бакреним котлом, који саджи 15 л. воде, уштеда на гориву 80-90 %, код потпуног искоришћавања штедњака превазилази ефект 300%, у

вредности од 1.200 динара

поклања учесницима конкурса

Специјална радионица за израду

Патент штедњака и фуруне бр. 10.402

Систем инж. Визјак, Нови Сад, Футошка 92

Један резани из дрвета оквир 30x40 величине позлаћен, поклања

Сотер Јован, резбар

Нови Сад, Уставска улица број 1.

Гарнитуру од 16 ком. практичних медицинско-козметичких медикамената поклања апотека

Мр. Јоце Дивилда

Нови Сад, Булевар Краљице Марије (Дом Трговачке омладине). Тел. 32-93

Један сервиз за ручавање за 6 особа са 26 делова (карлсбадски порцулан) у вредности од 500 динара, поклања учесницима конкурса

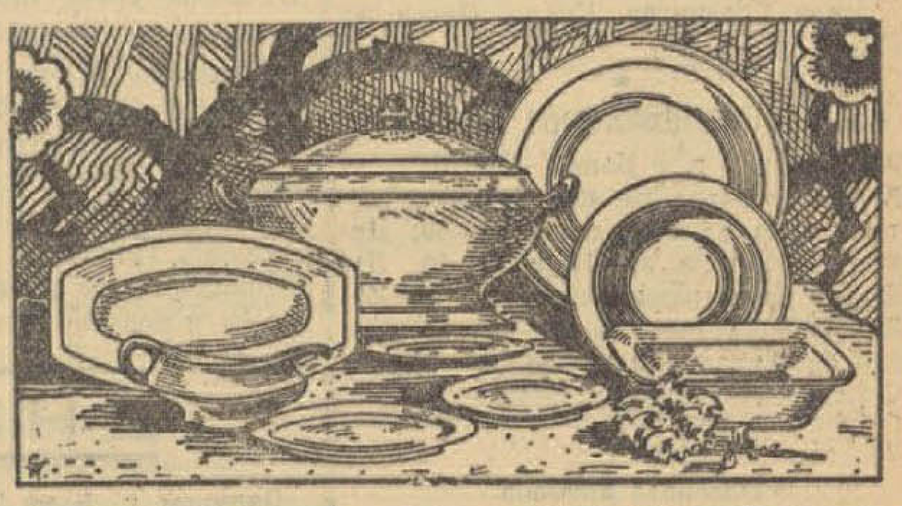

ЛЕОПОЛД ДЕРНЕР трговина порцулана и стакла Нови Сад, Кр. Петра 30. Тел. 29-42

10 ШУБАРА

(5 црних и 5 нутриет-шубара) поклања учесницима конкурса

АСТРАГАН Д. Д.

за оплемењивање крзна

Нови Сад, Гаијева ул. 5. Тел. 34-44

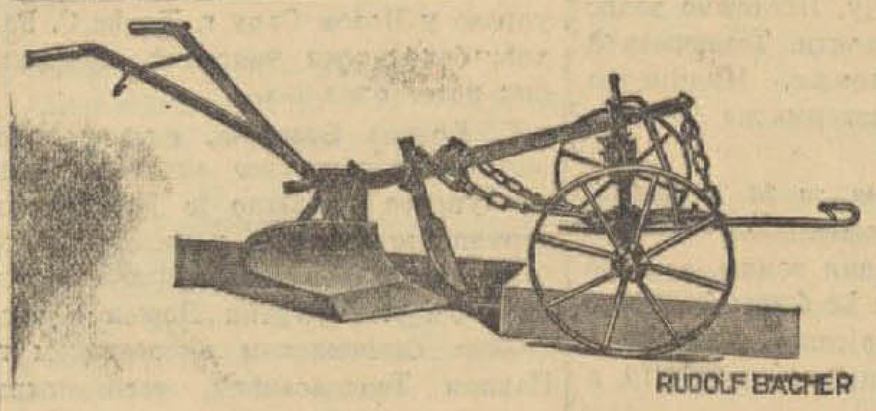

Један комплетан плуг

у конструкцији и опреми према њивском положају начињеног, поклања фирма

РУД. БЕХЕР - ФР. МЕЛИХАР

НОВИ САД

Ову комплетну луксузну трпезарију

поклања учесницима конкурса најмодернија творница намештаја у земљи

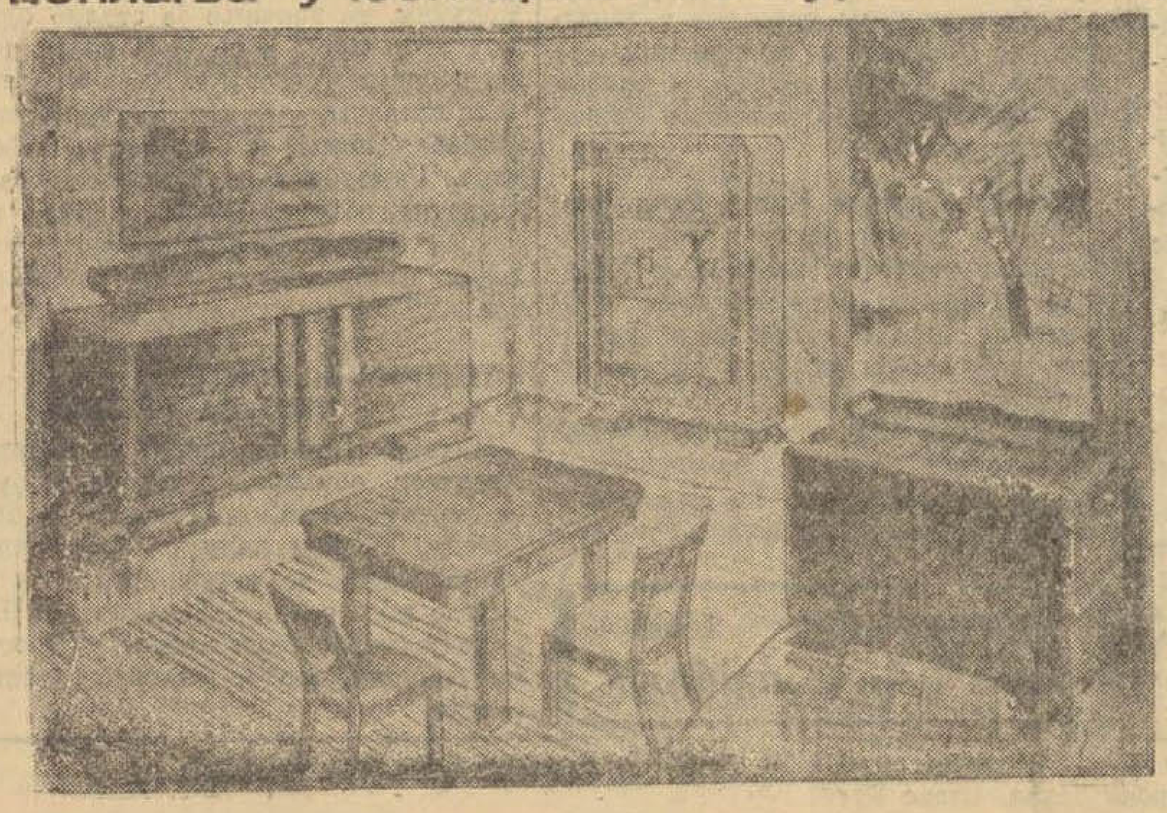

Прва петровградска творница намештаја

Антон Бенце и Син

Петровгад

Прва петровградска творница намештаја Антон Бенце и Син својом уметничком и техничком израдом предњачи у погледу израде намештаја у нашој земљи. Темељ творнице ударио је пре 74 година Антон Бенце, који је са 80 форинти отворио малу столарску радионицу. Својим трудом, умешношћу и савесношћу успео је разради ову радњу, коју је његов син, садањи власник г. Макса Бенце преузео и претворио у чувену творницу.

Прва петровградска творница намештаја, по свом уређењу, данас претставља последњу реч модерне технике.

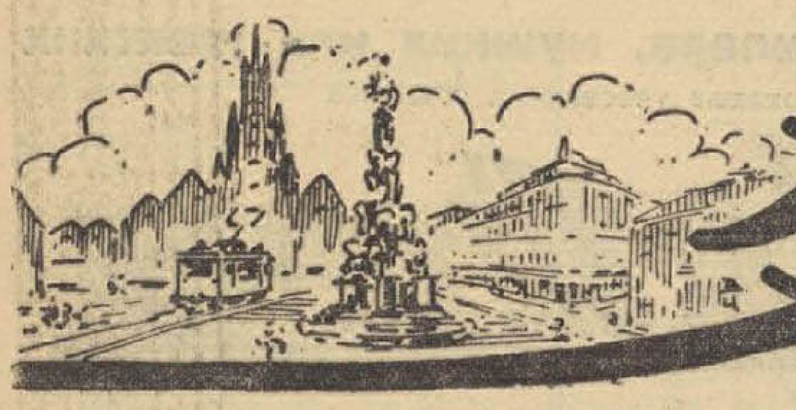

Новосадски дневник

ВЕЧЕРАС

СЛИКАРСКЕ ИЗЛОЖБЕ

Зграда Матице српске (на тргу Ослобођења). — Изложба слика г. Стјепана Баковића (отворена преко целог дана).

*

БИОСКОПИ:

Аполо тон-биоскоп: 17, Поручник Боби (Густав Фрелих).

Одеон тон-биоскоп: 17, Артисти (Хари Пил).

Рекс тон-биоскоп: 17, Оператор 13.

*

ДАНСИНЗИ

Ресторан хотела „Слобода“: 22. Данспинг, варијетски програм.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Милан Попић, Пашићева улица

Јован Грозингер, Краља Петра 30, (Телефон 27—40).

*

ВАЖНИ ТЕЛЕФОНСКИ БРОЈЕВИ:

Кабинет г. Бана 20—81; — Банска управа 20—02; Пожарна чета и кола за спасавање 20—39; Државна болница 34—15 и 34—16; Дежурни полициски чиновник 30—69; Железничка станица 20—51; Путник 22—22; Ауто-такси 26—06 и 26—13; Фијакерска станица 24—44.

*

Прогноза времена

ТОПЛО ВРЕМЕ

Краљевина Југославија: Облачно са кишом на Приморју. Претежно ведро свуда у унутрашњости. Температура порасла у целој земљи. Минимална Зајечар: — 11, максимална Дубровник + 14.

Прогноза времена за 26 децембар: Топло време. Преовлађиваће облачно на западној половини земље, а ведро на источној. Кише ће бити местимично у западним крајевима, а можда и на Приморју. Сунце излази у 7.15, а залази у 16.02.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош“. НОВИ САД, Трифковићев трг 3-I. Телефон 20—20. и 32—42.

*

ДОПУТОВАЛИ У НОВИ САД

У хотел „Краљица Марија“: г. г. Џон Ралф из Чикага, индустријалац, Петар Јовановић из Панчева, Сузи Ланер, уметница из Берлина, Самуел Штефанек, трговац из Варшаве, Сима Леви, трговачки путник из Београда, Фрања Секели, чиновник из Суботице, Лудвиг Киш, директор из Загреба, Ханс Зинер, рентијер из Лајпцига.

*

ВЕНЧАНИ, РОЂЕНИ И УМРЛИ

Венчања и рођења у току јучерашњег дана у Новом Саду није било.

Умрли су: Јулијана Беде рођ. Саболчки, бедитерка, стара 23 године. Анка Миросављевић рођ. Микуш, домаћица, стара 42 године. Георг Семан, надничар, стар 40 година.

Полициски стражари прославили су синоћ, у заповедништву страже, Бадњак

Синоћ, на католичко Бадње вече, у Заповедништву страже на крају Темеринске улице било је врло свечано. Захваљујући настојањима домаћина г. Невена Димитријевића, заповедника градске полициске страже, сваке године, уочи римокатоличког Божића у полициској касарни приређује се свечани Бадњак. Људи који бдију вечито над нашом безбедношћу, заборављају тога момента, наравно ако су ван службе, на своје одговорне дужности и у другарском расположењу и божићној озарености проводе неколико пријатних часова.

Поводом римокатоличког Бадњег вечера, била је синоћ одржана свечана вечера, уз лепо украшену божићну јелку и уз концерт полициске музике. Свечаној вечери, која је почела у 20 часова увече, присуствовао је у име оболелог управника полиције, инспектора г. Милана Јовановића, шеф Кривичног отсека, полициски комесар г. Родољуб Маленчић, затим су ту били и шеф општег отсека г. др. Божидар Вујин и г. г. Черкез, Кравић, Гајтовић, Трипковић и Пауновић, чиновници управе полиције, а било је такође и позваних гостију. За чиновнике и госте било је сервирано у малој трпезарији, а за стражаре, који су били ван службе, римокатолике, православне и муслимане, њих око осамдесет, у великој.

Када је дошао изасланик управника полиције погашене су све светлости а запаљена је јелка, богато украшена и осветљена, стварајући тога момента једно свечано и побожно расположење. Пре вечере г. Маленчић је честитао, у име Управника полиције инспектора г. Јовановића срећан Бадњак, а затим је настала вечера која је трајала, у врло пријатној атмосфери, до 11 часова увече. За време вечере концертирала је полициска фанфара под управом г. Јарослава Војнеховског. У 11 часова труба је потсетила на повечерје и — на дисциплину. Римокатолици су још, међутим, присуствовали и поноћној misи у катедрали.

О православном Бадњем вечеру биће такође приређена свечаност за остале стражаре, који због дужности нису синоћ могли да буду присутни вечери, као и за онај мањи број православне вере.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Одлуком г. Бана постављен је за бановинског административног чиновника девете положајне групе код одељења за социјалну политику Банске управе у Новом Саду г. Ђорђе С. Радић, бановински чиновник приправник истог одељења.

Г. Бранко Бастајић, шеф рачуноводства Финансиског одељења Банске управе полагао је јуче виши стручни испит пред комисијом којој је претседавао начелник Финансиског одељења г. Драгутин Дошен и члановима бановинским инспектором г. Павлом Теодоровићем, трговинским саветником г. др. Мнодрагом Димитријевићем и вишим финансиским секретаром г. Јованом Романосом. Г. Бастајић је и писмени и усмени испит положио са одличним успехом једногласно. Према једној одлуци Бана г. Светислава Пауновића и за бановинске рачунско-благајничке чиновнике усвојена је Уредба Министарства финансија о полагању вишег стручног испита, те ће према томе сви бановински рачунски чиновници убудуће бити подвргнути томе испиту.

За шефа ложионице у Вршцу премештен је, решењем генералног директора Дирекције државних железница, инж. г. Миливој Ј. Илић, пристав осме положајне групе ложионице у Новом Саду.

Силвестрово вече у хотелу „Слобода“ и ове године најпријатније ћете провести. Ванредан програм и друге атракције. Столове потребно је благовремено резервисати. Телефон бр. 20—06.

Указом Краљевских Намесника премештен је виши пристав инспекције рада при Банској управи у Новом Саду г. Маријан Николић у истом својству у Банску управу у Сплит; исто тако решењем г. Министра социјалне политике премештен је за чиновничког приправника Опште државне болнице у Београд г. др. Оскар Кордић, чиновник приправник Државне болнице у Новом Саду; за пристава инспекције рада при Банској управи у Новом Саду премештен је инж. г. Јосип Канкољ, пристав инспекције рада при Банској управи на Цетињу.

Претседник Трговинско-индустриске и занатске коморе г. Коста Миросављевић, у пратњи в. д. гл. секретара г. др. Станића, путује сутра у Сомбор, где ће се одржати конференција са претставницима трговине и занатства по актуелном привредним питањима. Из Сомбора одлази у Апатин ради прегледа рада тамошње Занатске корпорације.

Швапско-немачки Културбунд приређује у Новом Саду свој пети фестивал немачких костима у Хабагу 1 фебруара. Сада се врше припреме на организовању овог фестивала, који треба да буде најуспелији од свих досадашњих.

Новосадски Немци приређују своје Силвестерово вече у просторијама Хабага, на ком вечеру ће суделовати и немачко певачко друштво „Фрозин“.

Мојсовићева млечна чоколада **Лешник-наибоља**

Божићни концерт са игранком приређује туристичко друштво „Пријатељ природе“ у свечаној дворани Радничке коморе вечерас, 25 о. м., у 8 часова. На програмском делу биће изведене уметничке, музичке и хорске тачке. После програма ће се одржати игранка.

Лицитацију за набавку радио и електро материјала расписао је Штаб ваздухопловства војске. Лицитација ће се одржати у канцеларији техничког одељења Штаба у Новом Саду на дан 10 јануара 1936. Сви поближи услови за лицитацију могу се добити у канцеларији техничког одељења Штаба.

Берберске радње биће сутра, на дан 26 о. м., затворене преко целога дана због римокатоличког Божића.

Сликарска изложба г. Стјепана Баковића, која је смештена, као што је познато, у старој згради Матице српске на Тргу Ослобођења, биће отворена још неколико дана. Град се заинтересовао за ову интересантну изложбу и откупио је неколико радова г. Баковића.

Управа Новосадског електричног д. д. донела је одлуку да снизи цене картама за трамвајску вожњу. Од 1 јануара вожња трамвајем од сваке крајње станице до у центар града стајаће само 1 динар. Цене прелазним картама као и оним на свим пругама у дужинама још нису утврђене, али ће свакако стајати знатно мање него досада. Ова одлука електричног друштва дошла је као последица поопштрене акције која се води за снижење цене електричној струји.

—o—

МАЛА ПОЛИЦИСКА КРОНИКА

МИСТЕРИОЗНА СМРТ ЈЕДНЕ ЖЕНЕ У МОРНАРСКОЈ УЛИЦИ

Синоћ, око 9 часова нађена је мртва у свом стану у Морнарској улици 14 Жужа Беренбург, стара 40 година. Узрок смрти је, изгледа срчана кап. Леш је пренет у просектуру Државне болнице, где ће се извршити обдукција.

СКОЧИЛА У БУНАР КАДА СЕ ПОСВАЂАЛА СА ЉУБАВНИКОМ

Марија Вилхелм, живела је у конкубинату са Фрањом Галум. Он јој је обећавао, да ће се с њом венчати. Међутим, то венчање је стално одгађао. Јуче око 2 и по часа после подне, после оштре свађе, Марија је скочила главачке у бунар. Галум је прискочио у помоћ и извукао је из бунара. Самоубица је претрпела само незнатне озледе. Полиција води поступак против Фрање због недозвољеног ванбрачног живота са Маријом.

ЕЛЕКТРИЧНИ МОНТЕР ПАО СА КРОВА

Михајло Шомођи, шегрт код Славка Кисачког, обућара, монтирао је јуче на крову свога послодавца радиоантену. У свом раду он није видео да је дошао до ивице крова, те се омакао и несрећно пао на земљу. Шомођи је морао бити пренет у Државну болницу, јер је задобио тешке озледе.

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Јована Ђорђевића 8. — Власник: ДАКА [illegible]ВИЋ, Булевар Краљице Марије 9.
Штампа „Уранија“, штампарски завод, Стеве Сте[illegible] 5.